

United Nations
Nations Unies

International
Criminal Tribunal
for the former
Yugoslavia

Tribunal Pénal
International pour
l'ex-Yougoslavie

Medunarodni
krivični sud za
bivšu Jugoslaviju

Press Release . Communiqué de presse . Saopštenje za javnost

(Isključivo za medije. Nije službeni dokument.)

APPEALS CHAMBER

CHAMBRES D'APPEL

ŽALBENO VIJEĆE

Den Haag, 25. februara 2004.

IT/P.I.S./825-t

PRESUDA ŽALBENOG VIJEĆA U PREDMETU TUŽILAC PROTIV MITRA VASILJEVIĆA

• MITAR VASILJEVIĆ JE OSUĐEN NA KAZNU ZATVORA OD 15 GODINA

U prilogu se nalazi sažetak presude Žalbenog vijeća, u sastavu: sudija Theodor Meron (predsjedavajući), sudija Wolfgang Schomburg, sudija Mohamed Shahabuddeen, sudija Mehmet Güney i sudija Inés Mónica Weinberg de Roca kojeg je pročitao predsjedavajući sudija.

Sažetak presude

Žalbeno vijeće donosi danas svoju presudu po žalbi u predmetu *Tužilac protiv g. Mitra Vasiljevića*. G. Vasiljević je uložio žalbu na presudu koju je Pretresno vijeće II ovog Medunarodnog suda donijelo 29. novembra 2002. Ovaj predmet odnosi se na događaje koji su se odigrali juna 1992. u području Višegrada. Nakon što se Jugoslovenska Narodna Armija povukla iz ovog područja, razne srpske paravojne jedinice preuzele su kontrolu. Jednu takvu grupu, koja je slovila kao osobito nasilna, vodio je izvjesni Milan Lukić.

Pretresno vijeće utvrdilo je da je negdje u maju 1992. Mitar Vasiljević bio prisutan kad su Milan Lukić i njegovi ljudi pretresli selo Mušići. Takođe je utvrđeno da je 7. juna 1992. bio prisutan u hotelu „Vilina vlas“, Lukićevom štabu, kad su Lukić i dvojica neidentifikovanih ljudi uveli sedmoricu silom privedenih muškaraca, Muslimana. Kad je žalilac napustio hotel zajedno s Lukićem i dvojicom neidentifikovanih ljudi, bio je naoružan automatskim oružjem. Sedmorica Muslimana silom su prebačeni na istočnu obalu rijeke Drine, gdje su strijeljani. Njih petorica su ubijeni u pucnjavi, a dvojica su preživjela tako što su pali u rijeku i pretvarali se da su mrtvi.

Pretresno vijeće osudilo je g. Vasiljevića na osnovu dvije od deset tačaka optužnice kojima ga je teretilo Tužilaštvo: prvo, po tački 3 optužnice, za progon kao zločin protiv čovječnosti, odnosno ubistvo pet muškaraca, Muslimana, te nehumana djela nad ostalom dvojicom Muslimana. Ta osuda izrečena je na osnovu člana 5 Statuta Medunarodnog suda. Drugo, Pretresno vijeće osudilo je g. Vasiljevića po tački 5, za ubistvo kao kršenje zakona i običaja ratovanja, odnosno za ubistvo pet muškaraca, Muslimana, a u vezi s incidentom na obali Drine. Ta osuda izrečena je na osnovu člana 3 Statuta. Pretresno vijeće oslobodilo je Mitra Vasiljevića preostalim optužbi. G. Vasiljević osuđen je na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od 20 godina. Dana 30. decembra 2002. g. Vasiljević uložio je žalbu i na osudu i na kaznu, navevši osam osnova za žalbu. Tužilaštvo se nije žalilo.

Žalbeni postupak predviđen članom 25 Statuta ima korektivnu funkciju i ne pokreće *de novo* preispitivanje predmeta u žalbi. Preispitivanje se ograničava na greške u primjeni prava koje odluku čine nevažećom i greške u utvrđivanju činjenica koje bi mogle imati za posledicu neostvarenje pravde. Žalbeno vijeće može potvrditi, ukinuti ili preinačiti odluke pretresnog vijeća. Žalbeno vijeće može ispraviti greške u primjeni prava koje čine nevažećom presudu pretresnog vijeća iz razloga koje je naveo žalilac ili iz drugih razloga. Kad je riječ o greškama u utvrđivanju činjenica, žalbeno vijeće odbacuje nalaze pretresnog vijeća samo ako dokaze na koje se oslonilo pretresno vijeće ne bi prihvatio nijedan razumni sud, a greška koja je iz njih proizašla dovela je do neostvarenja pravde, odnosno do izuzetno nepravičnog ishoda sudskog postupka, kao u slučaju kad se optuženi osudi uprkos nedostatku dokaza o nekom suštinskom elementu zločina. Kad žalilac samo osporava činjenične nalaze pretresnog vijeća i predlaže alternativnu procjenu dokaza, a da pri tome nije pokazao zašto je procjena pretresnog vijeća bila nerazumna, žalilac time nije ispunio teret dokazivanja koji je na njemu. Kad je riječ o žalbi na kaznu, odluka se preinačuje samo ako je pretresno vijeće načinilo zamjetnu grešku u ostvarivanju

Internet address: <http://www.un.org/icty>

Public Information Services/Press Unit

Churchillplein 1, 2517 JW The Hague. P.O. Box 13888, 2501 EW The Hague, Netherlands
Tel.: +31-70-512-5356; 416-5343 Fax: +31-70-512-5355

svojih diskrecionih prava. Od žalioaca se takode traži da uputi žalbeno vijeće na upravu one dijelove zapisnika, transkripta, presude i dokaza koji potkrepljuju njegove argumente. Žalbeno vijeće neće detaljno razmatrati navode strane ako su oni nejasni, protivrječni ili neodređeni. U takvim okolnostima, Žalbeno vijeće može argumente odbaciti bez obrazloženja. Žalioaca se podsjetilo na ove uslove tokom žalbenog pretresa.

Prije razmatranja argumenata žalioaca o glavnoj stvari, Žalbeno vijeće procjenjuje da li su podnesci žalioaca ispunili te zahtjeve. Postoje tri kategorije formalnih i proceduralnih nedostataka u podnescima žalioaca koji se odnose na navodne greške u utvrđivanju činjeničnog stanja. Prva kategorija tiče se onih argumenata gdje žalilac nije identifikovao konkretnu grešku Pretresnog vijeća i samo je ponudio alternativno tumačenje dokaza. U drugu kategoriju spadaju argumenti kod kojih je žalilac propustio da ustvrdi da nalaze Pretresnog vijeća ne bi donio nijedan razumni prosuditelj činjenica. Treća kategorija odnosi se na argumenate u vezi s kojima je žalilac propustio da kaže kako je navodna greška dovela do neostvarenja pravde. Žalbeno vijeće odbacuje te argumente bez razmatranja njihovog merituma. Ja neću navoditi sve argumente koji spadaju u gore navedene kategorije, jer se oni mogu lako naći u pismenoj verziji Presude koja je danas podijeljena.

Nadalje, Žalbeno vijeće odbacuje bez razmatranja merituma nekoliko žaliočevih argumenata o kazni u kojima nije naveo nijednu navodnu grešku ili je te argumente pokrenuo po prvi put tek u replici na podnesak respondenta.

Sada ću se osvrnuti na argumente žalioaca za koje je utvrđeno da ispunjavaju formalne zahtjeve.

Žalbeno vijeće je restrukturiralo ove argumente u četiri grupe. Prva grupa se sastoji od navodnih grešaka u utvrđivanju činjeničnog stanja koje se odnose na opšte uslove članova 3 i 5 Statuta. Druga, od navodnih grešaka u utvrđivanju činjeničnog stanja u vezi s incidentom na rijeci Drini i žaliočevim odnosom s Lukićevom paravojnom grupom. Treća grupa odnosi se na žaliočevo učesće u udruženom zločinačkom poduhvatu i njegovu krivičnu odgovornost u vezi s tim, a četvrta na izricanje kazne. Ta pitanja čine dijelove III do VI Presude po žalbi.

U dijelu III Presude, Žalbeno vijeće razmatra meritum dva žaliočeva argumenta u vezi sa opštim uslovima članova 3 i 5 Statuta, koji se navode u žaliočevom trećem osnovu za žalbu. Vijeće zaključuje da žalilac nije pokazao da nijedan razumni prosuditelj činjenica ne bi ustanovio da su njegova djela u tijesnoj vezi s oružanim sukobom. Žalbeno vijeće takode odbacuje navode žalioaca da je Pretresno vijeće pogriješilo kada je utvrdilo da su njegova djela bila dio raširenog i sistematskog napada za koji je on znao i zaključuje, umjesto toga, da bi svako razumno pretresno vijeće utvrdilo da je žalilac znao za napad na civilno muslimansko stanovništvo Višegrada, koji je bio u toku.

U dijelu IV Presude Žalbeno vijeće razmatra sedam navodnih grešaka u utvrđivanju činjeničnog stanja o incidentu na rijeci Drini i žaliočevom odnosu s Lukićevom paravojnom grupom, što je uglavnom navedeno u žaliočevom prvom i drugom osnovu za žalbu.

Žalbeno vijeće odbacuje četiri od navedenih grešaka u utvrđivanju činjeničnog stanja:

Žalbeno vijeće prvo odbacuje tvrdnju žalioaca da je Pretresno vijeće pogriješilo utvrdivši da je on bio naoružan 7. juna 1992. Žaliočevi argumenti ne pokazuju da nijedno razumno pretresno vijeće ne bi konstatovalo, na osnovu svjedočenja dva svjedoka, da je žalilac bio naružan u hotelu „Vilina vlas“ i da je na rijeci Drini uperio svoju pušku u sedmoricu Muslimana i spriječio ih da bježe.

Žalbeno vijeće takode odbacuje tvrdnju da je Pretresno vijeće pogriješilo neprihvativši žaliočevu tvrdnju da je on pokušao da odvrati Milana Lukića od počinjenja ubistava. Žalilac je propustio da pokaže kako je činjenica da nijedna od prisutnih osoba tokom incidenta nije mogla uticati na Milana Lukića, relevantna u procjeni toga da li je on pokušao ili nije da odvrati Lukića. Žalilac nije uspio da pokaže da nijedan razumni sud ne bi došao do zaključka Pretresnog vijeća.

Treće, Žalbeno vijeće odbacuje tvrdnju žalioaca da je Pretresno vijeće pogriješilo neprihvativši njegov argument da je on ostao na određenoj udaljenosti od mjesta zločina. Čak i ako svjedočenje jednog svjedoka potvrđuje žaliočevu verziju da je on bio nekoliko metara udaljen od Milana Lukića i dvojice drugih naružanih ljudi za vrijeme pucnjave, žalilac nije pokazao da je Pretresno vijeće

pogriješilo konstatovavši da je on s oružjem u ruci stajao iza sedmorice Muslimana, neposredno pred pucnjavu, zajedno s ostalom trojicom. Žalbeno vijeće ne može naći nikakvu grešku u načinu na koji je Pretresno vijeće tretiralo svjedočenje dotičnog svjedoka ili procjenjivalo dokaze prezentirane tokom suđenja. U svakom slučaju, žalilac nije pokazao da je navodna greška dovela do neostvarenja pravde.

Četvrto, Žalbeno vijeće odbacuje tvrdnju žalioaca da su nalazi Pretresnog vijeća zasnovani na svjedočenju dva svjedoka o njegovoj ulozi za vrijeme pretresa u Mušićima pogrešni. Protivvrječnosti koje navodi žalilac ne postoje ili su sporednog ili nebitnog karaktera, a žalilac nije uspio da pokaže da nijedan razumni prosuditelj činjenica ne bi ustanovio, na osnovu ovih dokaza, da je žalilac stražario na ulazu u kuću svjedokovog oca i time učestvovao u pretresu kuće.

Sada ću se osvrnuti na tri preostale greške u utvrđivanju činjeničnog stanja koje je Pretresno vijeće navodno počinilo, a u vezi kojih se Žalbeno vijeće slaže sa žaliocem:

Prva greška odnosi se na nalaz Pretresnog vijeća da je žalilac bio informant grupe Milana Lukića. Žalbeno vijeće primjećuje da je jedini dokaz kojeg navodi Pretresno vijeće u prilog ovom zaključku svjedočenje svjedoka VG-14 da je, dok je on bio u rukama žalioaca i Milana Lukića u crvenom Volkswagen Pasatu, žalilac pokazao na obližnju kuću i rekao Milana Lukiću da ona pripada jednoj muslimanskoj porodici. Pretresno vijeće je izričito odbacilo kao nedovoljno pouzdano i vjerodostojno svjedočenje druga dva svjedoka, na koje se oslanjalo Tužilaštvo kako bi pokazalo da je žalilac radio kao informant pomenute grupe. Štaviše, nalazi Pretresnog vijeća u vezi s pretresom u Mušićima ne potkrepljuju zaključak da je žalilac pokazao predmetnu kuću Milanu Lukiću i njegovim ljudima. Prema tome, nijedan razumni sud ne bi ustanovio, samo na osnovu svjedočenja svjedoka VG-14, da je žalilac bio informant Lukićeve grupe i da je znao da će se te informacije koristiti za progon Muslimana.

Žalilac tvrdi da je pogrešni nalaz Pretresnog vijeća o tome da je on bio informant Lukićeve grupe korišten kao osnova za zaključak Pretresnog vijeća da je on imao diskriminacijsku namjeru. Međutim, Pretresno vijeće je ustanovilo da je žalilac bio povezan s grupom Milana Lukića i da su djela žalioaca bila u tijesnoj vezi s oružanim sukobom i predstavljala dio raširenog i sistematskog napada na ne-srpsko stanovništvo Višegrada. Pretresno vijeće nije izvelo zaključak o diskriminacijskoj namjeri žalioaca iz činjenice da je on bio informant grupe. Prema tome, žalilac nije uspio da pokaže da je proglašeni zaključak Pretresnog vijeća da je on bio informant doveo do neostvarenja pravde.

Druga greška odnosi se na nalaze Pretresnog vijeća da je u vrijeme kad je bio u hotelu „Vilina vlas“ žalilac znao da će sedmorica Muslimana biti ubijeni i da je Milan Lukić već počinio teška krivična djela, uključujući ubistva, na području Višegrada, nedugo prije incidenta na rijeci Drini. Pretresno vijeće se oslanilo na iskaz koji je dao sam žalilac, a prema kojem je, za vrijeme vožnje od Višegrada do hotela „Vilina vlas“, popodne 7. juna 1992., vozač koji je vozio automobil, Stanko Pecikoza, ispričao žalioacu da je Milan Lukić, u nekoliko navrata, izvodio radnike muslimanske nacionalnosti iz fabrike „Varda“ da bi ih zlostavljao i ubijao. Pretresno vijeće je stoga odbacilo tvrdnju žalioaca da je tek kada je Milan Lukić zaustavio automobil blizu Sasa i naredio sedmorici muškaraca da krenu prema obali Drine, shvatio da ti ljudi neće biti razmijenjeni.

Pregledavši relevantne odlomke iskaza žalioaca, Žalbeno vijeće zaključuje da je njegovo svjedočenje u vezi s onim što mu je rekao Stanko Pecikoza 7. juna 1992. na putu do hotela „Vilina vlas“ nejasno i protivvrječno. Mada je tačno da to svjedočenje potkrepljuje nalaze Pretresnog vijeća u vezi sa zlostavljanjem, ono je nejasno u vezi s ubistvima. Na osnovu iskaza ostaje nejasno da li je Stanko Pecikoza u automobilu na putu za hotel rekao žalioacu da je pronađeno tijelo mladića po imenu Velagić ili je samo izrazio svoju sumnju da je Milan Lukić ubio Velagića. Štaviše, mora se primijetiti da je izvjesnog Velagića, prema paragrafu 15 optužnice, ubio Milan Lukić 10. juna u fabrici „Varda“. Ta činjenica čini iskaz žalioaca još nejasnijim u vezi s tim na koja ubistva je mislio. Postoji takode protivvrječnost između presude Pretresnog vijeća i optužnice u vezi s datumom incidenta u fabrici „Varda“.

Prema tome, navedeni dokazi ne potkrepljuju nalaz Pretresnog vijeća da je Stanko Pecikoza rekao žalioacu za bilo kakva ubistva radnika iz fabrike „Varda“ do kojih je eventualno došlo prije 7. juna 1992. Čak i ako je Pecikoza rekao žalioacu da je Velagića ubio Milan Lukić, to bi bilo nedovoljno da se zaključi da je žalilac znao, u vrijeme kad je napustio hotel, da će sedmorica Muslimana biti ubijeni a ne razmijenjeni. Iz tog razloga i u svjetlu dodatnih faktora koji su objašnjeni u Presudi po

žalbi, Žalbeno vijeće smatra da nijedan razumni prosuditelj činjenica ne bi došao do ovakvog nalaza samo na osnovu tih dokaza.

Sada ću se osvrnuti na treću grešku u utvrđivanju činjeničnog stanja, koja se odnosi na nalaz da je žalilac uperio pušku u sedmoricu Muslimana dok su bili u hotelu „Vilina vlas“. Kao što je već objašnjeno, Žalbeno vijeće je zaključilo da je konstatacija Pretresnog vijeća da je žalilac bio naoružan u hotelu „Vilina vlas“ razumna. Međutim, zaključak Pretresnog vijeća da je žalilac držao u hotelu na nišanu sedmoricu Muslimana ne potkrepljuje ni nalaz samog Pretresnog vijeća da je sedmoricu Muslimana čuvao jedan od neidentifikovanih naoružanih ljudi, koji je uperio svoju automatsku pušku u njih, sprečavajući ih tako da napuste hol hotela. Tužilaštvo je ovo prihvatilo. U zaključku, nijedan razumni prosuditelj činjenica ne bi utvrdio da je žalilac uperio pušku u sedmoricu Muslimana u hotelu „Vilina vlas“.

O pitanju da li su dvije gore navedene greške dovele do neostvarenja pravde raspravljao se kasnije, u kontekstu navodne greške u vezi sa žaliočevom namjerom da ubije sedmoricu Muslimana.

Dio V Presude bavi se učesćem žalioaca u udruženom zločinačkom poduhvatu i njegovom individualnom krivičnom odgovornošću s tim u vezi.

Žaliočev četvrti, peti, šesti i sedmi osnov za žalbu odnose se na ubistvo, nehumana djela, progon i udruženi zločinački poduhvat. Svi se oni bave, kao centralnom temom, pitanjem da li je žalilac imao namjeru da ubije sedmoricu muškaraca, Muslimana za vrijeme incidenta na Drini. Žalbeno vijeće nalazi da je samo prva kategorija udruženog zločinačkog poduhvata, opisana u Presudi po žalbi u predmetu *Tadić*, to jest osnovni oblik udruženog zločinačkog poduhvata, relevantna za ovaj predmet. Žalbeno vijeće odbacuje tri žaliočeva pod-osnova za žalbu kojima se tvrdi da je Pretresno vijeće počinilo grešku u primjeni prava u odnosu na koncept udruženog zločinačkog poduhvata time što je propustilo da izričito ukaže na tačne kriterije koje je primijenilo da bi procijenilo postojanje ovog poduhvata, što je utvrdilo da postojanje dogovora ili saglasnosti koji dosežu stepen sporazuma između dvije ili više osoba ne mora biti izričito već se o njemu može indirektno zaključiti, te što je konstatovalo da su svi učesnici u udruženom zločinačkom poduhvatu jednako krivi za krivično djelo bez obzira na to kakvu je ulogu koji od njih u njegovom počinjenju imao. Žalbeno vijeće takođe odbacuje navod žalioaca da je Pretresno vijeće pogriješilo utvrdivši da je kriv za progone isključivo na osnovu jednog incidenta.

Sada ću se osvrnuti na tvrdnju žalioaca da je Pretresno vijeće pogriješilo kad je konstatovalo da je dijelio zajedničku namjeru da se ubiju sedmorica muškaraca, Muslimana. Pretresno vijeće je izvelo zaključak o žaliočevoj namjeri iz njegovih djela kojima je spriječio bijeg sedmorice Muslimana tako što je u njih uperio pušku dok su bili pritvoreni u hotelu „Vilina vlas“, sproveo ih do obale Drine i držao na nišanu da bi spriječio njihov bijeg, te stajao s puškom u ruci iza njih, zajedno sa ostalom trojicom izvršilaca neposredno prije nego što je počela pucnjava. Da bi se utvrdila individualna krivična odgovornost u svojstvu saizvršioca, mora se utvrditi da je optuženi dobrovoljno učestvovao u jednom aspektu zajedničke namjere čak i ako nije fizički počinio krivično djelo, te da je optuženi, čak i ako nije lično izvršio krivično djelo, ipak htio njegovu posljedicu. Žalbeno vijeće se slaže s testom kojeg je primijenilo Pretresno vijeće, a prema kojem ako tužilac stanje svijesti dokazuje zaključivanjem, taj zaključak mora da bude jedini razumni zaključak izvediv na temelju dokaza. Ovdje se postavlja pitanje da li bi ijedan razumni sud ustanovio da je jedini razumni zaključak izvediv na temelju dokaza taj da je žalilac svojim postupcima imao namjeru da ubije sedmoricu Muslimana.

Kao što je već rečeno, Žalbeno vijeće je zaključilo da je Pretresno vijeće pogriješilo konstatovavši da je žalilac uperio svoju pušku u sedmoricu muškaraca dok su bili u hotelu „Vilina vlas“. Štaviše, Žalbeno vijeće je zaključilo da je Pretresno vijeće pogriješilo utvrdivši da je žalilac u to vrijeme znao da će sedmorica Muslimana biti ubijeni, a ne razmijenjeni. Pošto žalilac u to vrijeme nije imao saznanja o tome da će sedmorica Muslimana biti ubijeni, činjenica da ih je spriječio da pobjegnu iz hotela nije odlučujuća za procjenu o tome da li je on dijelio zajedničku namjeru da se oni ubiju.

Pretresno vijeće se takođe oslanilo na radnje žalioaca od trenutka kad je Lukićeva grupa zaustavila automobile kod Sasa da bi došlo do zaključka da je on namjeravao ubistvo sedmorice Muslimana. Kad su Milan Lukić, dvojica neidentifikovanih muškaraca i žalilac sproveli sedmoricu Muslimana do obale Drine, on je uperio pušku u njih kako bi spriječio njihov bijeg. Žalilac je zatim stajao s puškom u ruci iza tih Muslimana neposredno pred početak pucnjave. Pretresno vijeće nije,

medutim, utvrdilo da je žalilac djelovao s jednakim autoritetom ili s istim stepenom kontrole nad ubistvima kao ostala trojica počinilaca. Naprotiv, Pretresno vijeće je izjavilo da se „nije uvjerilo da je Tužilaštvo dokazalo izvan svake razumne sumnje da je optuženi pucao u isto vrijeme kad i ostala trojica ili da je lično ubio jednu ili više žrtava“. Pretresno vijeće nije čak ni eksplicitno utvrdilo da je žalilac uperio svoju pušku na sedmoricu Muslimana dok su bili postrojeni licem prema rijeci Drini.

Pored tih nalaza, Žalbeno vijeće uzima u obzir sljedeće: ukupni kontekst incidenta na Drini; prethodnu vezu žalioca s grupom Milana Lukića u Mušićima i hotelu „Vilina vlas“, kao i njegove postupke na obje lokacije; te činjenicu da žalilac, sve dok se automobil nije zaustavio kod Sasa, nije znao da će sedmorica Muslimana biti ubijeni; da se ponašanje srpskih vojnika drastično promijenilo od trenutka kad im je Milan Lukić naredio da izađu iz automobila; da je tokom cijelog incidenta na Drini utisak dvojice preživjelih bio da niko oko Lukića ne može uticati na njega ili na njegove odluke; i najzad, da je žalilac dobrovoljno išao u pratnji Lukića i njegove grupe sa sedmoricom Muslimana na Drinu.

Kad je Vijeće suočeno sa zadatkom da odredi da li se iz radnji optuženog može zaključiti da je dijelio namjeru da se počini krivično djelo, posebna pažnja se mora posvetiti tome da li su radnje bile dvosmislene pa prema tome omogućavaju nekoliko razumnih zaključaka. Žalbeno vijeće zaključuje da nijedan razumni sud ne bi utvrdio da je jedini razuman zaključak izvediv na temelju dokaza, kao što je gore navedeno, taj da je žalilac imao namjeru da ubije sedmoricu muškaraca, Muslimana. Pretresno vijeće je konstatovalo da je žalilac pomogao Milanu Lukiću i njegovim ljudima tako što je spriječio bijeg sedmorice Muslimana. Medutim, ono nije utvrdilo da je žalilac lično pucao u dotične Muslimane, niti da je imao kontrolu nad pucnjavom. U poređenju sa učešćem Milana Lukića i, potencijalno, jednog ili obojice drugih, učešće žalioca u ukupnom toku ubistava nije doseglo isti nivo. Gore pomenute radnje žalioca bile su nejasne u odnosu na to da li je žalilac imao namjeru ili ne da sedmorica Muslimana budu ubijeni. Taj zaključak, između ostalog, dalje potkrepljuju relativno kratak vremenski period između promjene stava Milana Lukića i pucnjave i snažna ličnost koju je imao Milan Lukić u odnosu na ličnost žalioca. Pretresno vijeće je pogriješilo konstatovavši da je jedini razumni zaključak izvediv iz dokaza taj da je žalilac dijelio zajedničku namjeru da se ubiju sedmorica Muslimana. Ta greška dovela je do neostvarenja pravde jer bez dokaza o žaliočevoj namjeri da se počini ubistvo, on se ne može smatrati odgovornim kao saizvršilac.

Žalbeno vijeće sada razmatra da li je žalilac odgovoran kao onaj ko je pomagao i podržavao.

Žalilac tvrdi u okviru četvrtog osnova za žalbu da se njegova djela ne mogu svrstati u pomaganje i podržavanje jer on nije potpomogao izvršenje krivičnog djela. Žalbeno vijeće je već zaključilo da je žalilac znao da će sedmorica Muslimana biti ubijeni; da je išao naoružan s Lukićevom grupom od mjesta gdje su parkirali automobile do rijeke Drine; da je uperio svoju pušku u sedmoricu Muslimana; da je stajao iza njih s puškom u ruci, zajedno sa ostalom trojicom izvršilaca, neposredno pred početak pucnjave. Jedini razumni zaključak izvediv na temelju ukupnih dokaza je taj da je žalilac znao da će njegova djela pomoći izvršenju ubistava. Sprečavanjem ljudi da bježe na putu do obale rijeke i za vrijeme pucnjave, radnje žalioca su bile konkretno usmjerene na to da pomognu počiniocima ubistava i nečovječnih djela i njegova podrška je imala suštinski efekat na počinioce krivičnih djela. Stoga Žalbeno vijeće konstatuje da je žalilac kriv za pomaganje i podržavanje ubistva po članu 3 Statuta (tačka 5). Nadalje, Žalbeno vijeće konstatuje da je žalilac kriv zbog pružanja pomoći i podrške u odnosu na ubistvo kao zločin protiv čovječnosti po članu 5(a) (tačka 4) i nečovječna djela kao zločin protiv čovječnosti po članu 5(i) (tačka 6). Žalilac se, medutim, ne osuđuje za ubistvo kao zločin protiv čovječnosti po članu 5(a) (tačka 4) i nečovječna djela kao zločin protiv čovječnosti po članu 5(i) (tačka 6) u skladu sa sudskom praksom Međunarodnog suda o kumulaciji osuda.

Sada ću se osvrnuti na tvrdnju žalioca da je Pretresno vijeće pogriješilo konstatovavši da je on ima potrebnu diskriminacijsku namjeru pošto on nije učestvovao u izdvajanju sedmorice Muslimana, niti je znao zašto su oni uhapšeni ili šta Milan Lukić želi da uradi s njima.

Suprotno onome što tvrdi žalilac, Pretresno vijeće je jasno reklo da, bez obzira na to da li je žalilac bio informant ili nije i da li je dijelio zajedničku namjeru grupe da progona muslimansko stanovništvo, tužilac je takođe morao da utvrdi da je optuženi učestvovao u izvršenju djela progona s diskriminacijskom namjerom. Shodno tome, Pretresno vijeće je procijenilo da li su radnje žalioca za vrijeme incidenta na rijeci Drini pokazale da on posjeduje *mens rea* potrebnu za krivično djelo progona. Žalbeno vijeće je nedavno potvrdilo pristup Pretresnog vijeća u Presudi po žalbi u predmetu

Krnojelac. Štaviše, i ponovo suprotno tvrdnjama žalioaca, Pretresno vijeće nije izvuklo zaključak o postojanju diskriminacijske namjere žalioaca iz činjenice da je on izdvojio sedmoricu Muslimana. Pretresno vijeće je utvrdilo da su „radnje optuženog *činjenično* imale karakter diskriminacije po tome što su ti muškarci pobijeni samo zato što su bili Muslimani.“ Žaliočevo učešće u udruženom zločinačkom poduhvatu u hotelu „Vilina vlas“, za vrijeme prebacivanja žrtava na obalu Drine i za vrijeme događaja koji su se ondje odgirali, predstavlja konkretna djela iz kojih je Pretresno vijeće moglo izvući zaključak da su njegove radnje imale diskriminacijske posljedice i da je on posjedovao nužnu diskriminacijsku namjeru. Stoga se odbacuju argumenti žalioaca u vezi s pristupom Pretresnog vijeća u procjeni toga da li je on posjedovao ili nije diskriminacijsku namjeru.

Žalbeno vijeće takode treba da procijeni da li je Pretresno vijeće pogriješilo konstatovavši da je žalilac individualno odgovoran kao saizvršilac za krivično djelo progona na osnovu učešća u krivičnim djelima ubistva i nehumanih djela počinjenim u osnovi. Žalbeno vijeće je već zaključilo da je Pretresno vijeće pogriješilo konstatovavši da je žalilac imao namjeru da ubije. Namjera da se pobiju sedmorica Muslimana, uključujući i dvojicu preživjelih, čini osnovu za zaključak Pretresnog vijeća da je žalilac saizvršilac udruženog zločinačkog poduhvata. U odsustvu postojanja te namjere, nijedan razumni prosuditelj činjenica ne bi konstatovao da je žalilac odgovoran za izvršenje krivičnog djela progona putem ubistava i nehumanih djela kao saizvršilac u udruženom zločinačkom poduhvatu. Ta greška je dovela do neostvarenja pravde.

Žalbeno vijeće sada razmatra da li žalilac podliježe individualnoj krivičnoj odgovornosti po članu 7(1) Statuta zato što je pomagao i podržavao progon muškaraca muslimanske nacionalnosti svojim učešćem u ubistvima na obali Drine. Djela koja su počinili Milan Lukić i ostala dvojica bez sumnje predstavljaju krivično djelo progona: oni su ubili petoricu Muslimana i počinili nehumana djela u odnosu na dvojicu preživjelih s promišljenom namjerom diskriminacije na vjerskoj ili političkoj osnovi. Nadalje, Žalbeno vijeće se slaže s Pretresnim vijećem u tome da je žalilac učestvovao u incidentu na rijeci Drini s punim saznanjem da je namjera grupe Milana Lukića da progona lokalno muslimansko stanovništvo Višegrada izvršavanjem zločina u osnovi. Jedini razlog zbog kojeg su sedmorica Muslimana uhapšeni i ubijeni bila je njihova pripadnost muslimanskom stanovništvu Višegrada. Žalilac je bio svjestan tih činjenica i dobrovoljno je učestvovao u masakru na rijeci Drini tako što je uperio svoju pušku u žrtve i time ih onemogućio da bježe. Njegova podrška imala je suštinski efekat na izvršenje zločina na obali Drine. On je u to vrijeme bio u potpunosti svjestan toga da njegovo učešće pomaže izvršenju krivičnog djela progona od stane glavnih počinilaca. Žalilac je stoga odgovoran za pomaganje i podržavanje krivičnog djela progona putem ubistva petorice muškaraca, Muslimana i nehumanih djela u odnosu na dvojicu drugih Muslimana.

Žalilac tvrdi da ne može biti osuđen komulativno, na osnovu istog ponašanja, i za ubistvo po članu 3 Statuta (tačka 5) i za progon putem ubistva po članu 5(a) Statuta (tačka 4). Sudska praksa Međunarodnog suda o kumulaciji osuda pokazuje da je dopustivo donijeti oglas o krivici za svako od tih krivičnih djela pošto svako od njih sadrži element materijalno različit od drugog. Zbog toga ovaj pod-osnov žalbe nije održiv.

Sada ću govoriti o dijelu VI Presude koji se bavi izricanjem kazne.

U svojem osmom osnovu za žalbu, žalilac navodi sedam grešaka u primjeni prava i utvrđivanju činjeničnog stanja koje se odnose na izricanje kazne. On prvo tvrdi da je kazna koju je izreklo Pretresno vijeće – dvadeset godina zatvora za progon i ubistvo – pretjerano visoka u poređenju s kaznama izrečenim u okviru sudske prakse Međunarodnog suda. Drugo, žalilac tvrdi da je Pretresno vijeće pogriješilo uzevši u obzir kao otežavajuće okolnosti način ubistva, verbalno zlostavljanje žrtava, traumu koju su pretrpjele žrtve i diskriminacijsko stanje svijesti. Treće, on tvrdi da je Pretresno vijeće pogriješilo propustivši da smatra olakšavajućom okolnošću kajanje koje je žalilac pokazao nakon incidenta na rijeci Drini i njegovu saradnju s Tužilaštvom. Žalbeno vijeće odbacuje sve te argumente, a razlozi za to su u cijelosti objašnjeni u Presudi.

Žalbeno vijeće, međutim, smatra da kazna treba da bude promijenjena zbog činjenice da je osuda, koja je žalioacu izrečena kao saizvršioac u udruženom zločinačkom poduhvatu za ubistvo kao kršenje zakona i običaja ratovanja po članu 3 Statuta i progon putem ubistva i nehumanih djela po članu 5(h), sada zamijenjena osudom za pomaganje i podržavanje. Žalbeno vijeće ima ovlaštenja da samo preinači odluku o kazni bez vraćanja predmeta Pretresnom vijeću. Pomaganje i podržavanje je oblik odgovornosti koji po pravilu opravdava nižu kaznu od one koja je primjerena za odgovornost

saizvršioca. Međutim, u isto vrijeme, kazna koja se izriče mora takode odražavati inherentnu težinu kriminalnog ponašanja optuženog. Žalilac je počinio teška krivična djela. Zbog toga, uzimajući u obzir konkretne okolnosti ovog predmeta, kao i oblik i stepen žaliočevog učešća u počinjenim krivičnim djelima, Žalbeno vijeće zaključuje da je primjerena kazna, kazna od 15 godina.

Sada ću pročitati dispozitiv Presude Žalbenog vijeća. G. Vasiljeviću, molim Vas, ustanite.

Dispozitiv na kraju Presude glasi:

Iz gore navedenih razloga, **ŽALBENO VIJEĆE**

NA OSNOVU člana 25 Statuta i pravila 117 i 188 Pravilnika o postupku i dokazima;

PRIMIVŠI K ZNANJU pismene podneske strana i argumente iznesene na pretresu 18. novembra 2003;

ZASJEDAJUĆI na otvorenoj sjednici;

PRIHVATA, uz izdvojeno mišljenje sudije Shahabuddeena, žalbu Mitra Vasiljevića u mjeri u kojoj se ona odnosi na njegovu osudu kao saizvršioca progona, kao zločina protiv čovječnosti (ubistvo i nehumana djela) po tački 3 optužnice i ubistva, kao kršenja zakona i običaja ratovanja, po tački 5 optužnice.

PREINAČUJE te osude, uz izdvojeno mišljenje sudije Shahabuddeena, i **KONSTATUJE**, uz izdvojeno mišljenje sudije Shahabuddeena, da je Mitar Vasiljević kriv po tačkama 3 i 5 optužnice zbog pomaganja i podržavanja progona, kao zločina protiv čovječnosti (ubistvo i nehumana djela), i pomaganja i podržavanja ubistva, kao kršenja zakona i običaja ratovanja, po članu 7(1) Statuta;

ODBIJA žalbu Mitra Vasiljevića u odnosu na osude u svakom drugom pogledu;

ODBIJA žalbu Mitra Vasiljevića u odnosu na kaznu i **IZRIČE**, uz izdvojeno mišljenje sudije Shahabuddeena, novu kaznu, uzimajući pri tom u obzir odgovornost utvrđenu na osnovu novih osuda donesenih po žalbi;

IZRIČE Mitru Vasiljeviću kaznu zatvora u trajanju od petnaest godina, koja teče od danas, s tim da se Mitru Vasiljeviću uračuna, na osnovu pravila 101 (C) Pravilnika, vrijeme koje je već proveo u pritvoru, a to je od 25. januara 2000. do danas.

NALAŽE, u skladu s pravilom 103 (C) i 107 Pravilnika o postupku i dokazima, da Mitar Vasiljević ostane u pritvoru Međunarodnog suda sve dok se ne privede kraju organizovanje njegovog transfera u državu gdje će izdržavati kaznu.
